

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издавателъ Любомиръ П. Ненадовићъ.

Овай листъ излази Вторникъ и Петкомъ. Цена му в годишња безъ завитка 14. цв. а полгод. 7 цв. — са заваткомъ по цв. на по' год. скупљ. Ко жели у Београду да му се носи кући а не у дућанъ или у канцеларију по' цв. ва пола год.

ПУТНИЧКА ПИСМА

(Продуженіе.)

Швайцерци борећи се крозъ то дуго време за свою слободу, добили су име и важност храбрихъ людей, кое су имѣ и доцніе свуда осведочили, и цела Европа и данашъ почитује јхъ за юнаке. Они су често побѣдили непріјатеља свое са војскомъ у пола маньомъ, него што је противна страна имала; то сведоче битке код Гранзона и Муртена, где су Швайцерци са 34. хиљаде војника, побѣдили 60. хиљ. непріјатеља. Слога Швайцерска толико је успѣла, да су све околне сусједне државе, шта више и сама Аустрија, гледале да добију пріјатељство швайцерскогъ сајза, и да имъ у помоћи ако бы узтребали, буде. Француска, Папа и Млетачка република, шиљали су велике суме новаца, барјаке и друге поклоне общинама, да бы јхъ выше къ себи привукли. Тымъ начиномъ успѣ се много, те се у Швайцерској мложе вароши, између себе сбогъ зависти позавађају. — Максимилијанъ царъ Аустријски, заједно са целымъ немачкимъ сајзомъ завојује јаново на Швайцерце, но они се одрже, и у седамъ крвати боја побѣде непріјатеља своје независности. У Базелу учине миръ 22. Септем. 1499. год. и ту се са свимъ разделе и разставе одъ немачкогъ царства, и отресу се свакогъ туђегъ туторства.

Одъ тогъ времена рачунаю Швайцерци свою независимост. После годину дана тукли су се са Францускомъ и оружјемъ своимъ прдору чакъ до Дижона, где су Французи одъ њихъ миръ за новце купили. Доцніе премести се позориште рата у Италју; освоје за туђъ рачунъ целу Ломбардију — и године 1513. побѣде Французе на Новари тако, да су се одъ бѣгства јдува у Ліону задржали. Француска почитујући јунаштво Швайцерске, учини 1516. год. вѣчни миръ съ њоме, који одъ стране Швайца ніје никда, а одъ стране Француске текъ 1798. год. нарушенъ.

Кадъ се у Немачкој поведе тридесетогодишњи ратъ сбогъ реформације, коју је Лутеръ започео, Швайцерска такођеръ неостане мирна; Лутерове, на здравомъ разуму основане мысли, нађу и у Швайцерској послѣдователји: који противу католика најпре речима и основима, а после и оружјемъ почну се борити. Осигурани у својој независимости, почели су свой верозаконъ поправљати, и сбогъ тога међу собомъ туђи се. — Цвингли у Циригу, Еколошадају у Базелу, Халеръ и Мануелъ у Берну, Фарель и Калвинъ у Генфу и мложи други, заузму се да доведу свою цркву на праве Еванглјске истине, које су крозъ то-

тике године, многимъ додатцима, завиене или изопачене биле. Много бојева било је између католика, и они који су се одъ римске цркве отргли. Та неслога подпиривана је јоштъ више, одъ страни владателя — а особито изъ Рима. И у то време био је тако названији: „Златни сајз“ који је се за одржанје римске вере, противу новији протестанти борио. — Кадъ се та црквена расправа у немачкој стици, онда се и њима опетъ слога и миръ поврати. Доцніе пошто су се околаје државе оснажиле, грозила је малой швайцерской опасност, она је према сили свои суда је била слаба, и само околности политичне биле су јмање њиње независимости; јеръ ни једна држава није могла допустити другој да заузме Шваницу. Французи пошто љубите револуције, безъ икаквогъ узрока уђу съ војскомъ у Швайцерску, и мложе вароши а особито Бернъ оплѣне, и почну заповедати као у својој кући. — За време рата, кадъ је Француска тукла се са целомъ Европомъ, Швайцерска рада је била немешати се ни у једну страну, но то ће могла чинити, јеръ војске француске, руске и аустријске, ишли су крозъ Швайцерску и тукле су се међу собомъ где су се годъ среле — Суваровъ и Масена делили су мегдане, по овимъ предјелима. Швайцерци нију знали које ће се стране држати — видили су да ни једна немијли съ њима искрено, и да свака ради и војује само у свомъ интересу. Пошто Наполеонъ падне и миръ се у Европи поврати — и Швайцерска је продужила уживати своя права. Доцніе сбогъ слободне печати, која је спрамъ европски владателя као што имъ се чинило, неујмерена је била; и сбогъ тога што је Швайцерска једино приближните политични слободно мислећи бегунаца је била, све главније сile почнују протестијати, и опоро са Швайцерскомъ поступати, највише сбогъ политични бегунаца, који су после догађаја у 1830. год. изъ свјој земаља скupљали се ту, и одатле бунили по средствомъ књига и новина своје земље. Шта выше Француска, стави војску на границу, и тражила је Луи-Наполеона, који је после осуђење буње у Шtrasбургу утеко био у Шваницу у Тургау где је се јоштъ пре неколико година за швайцерскогъ грађанина уписао. Швайцерска дигне такође војску да брани сваја права, но Луи-Наполеонъ 22. Септ. 1838. године, обећа се, да ће оставити Швайцерску, да бы тиме уклонију свају између те две државе, као што је буде, и старати пріјатељство поврати се опетъ.

Швайцерска има само једну гагрицу, која јој слогу гризе, која јој одъ толико година унутрашње незгоде, не-мире и честе међусобне бојеве узрокује, а то су језуити, који су се уселили, и који немогу никако да се избаве, јеръ они који су католици јако се за њи заузимају, и све

више и више разширую се. Швайцерци међу собомъ одъ толико година свађају се, и они су тай узрокъ веро-законе па по томъ и политичне неслоге, они, проклета имъ душа, подпирају мрзостъ, да братъ на брата ратује, но како коя година, и што већма просвета напредује, тымъ се болѣ нњови трагови откривају, и тымъ манѣ имају у-плива на народъ. Они су узрокъ, те и пре, и сада овы последни десетъ година, непрестано, готово сваке го-дине, било је по свима готово окружјама узнемирања и крви, но по већој части нњова напрезана угушавана су срећно. — И данъ данањь, има разнре између некиј вар-роши сбогъ нњи, јербо пропаганда изъ Рима разсира на све стране новце, да люде за себе примами; и да се власть Папина опетъ поврати.

Ово о историји Швайцерской, нека ти буде доста, кадъ бы выше я знао, заиста быти выше и казао, то ти је доста за уводъ къ путованју у Швайцерску, а путую-ћи далѣ, кадъ узнамъ болѣ, и како што ново примѣтимъ, одма ћу ти писати. Швайцерска је као што видишъ мала земља, може быти маня него наша Србија, али је болѣ на-плоћена и у нјој живе нешто выше одъ два милиона душа. Цела је Швайцерска разделјена на 22. окружја или Кантоне, кои кантонъ сваки је за себе независимъ, и у-правља се собомъ, а међу тымъ сви су у братскомъ са-јузу, и шалю свое посланике у Берњ на скупштину, где се о общемъ интересу ради. Выше одъ половине житеља протестанти су. — Швайцерске народности и језика нема, овуда говоре немачки; они који су до Таліјанске говоре таліјански или романски, они око женевскогъ језера говоре француски, и велико је чудо, да се до сада, сбогъ језика и сбогъ народности нје између нњи нигда каква мрзостъ или завистъ догодила. Нјима је доста то да су у правомъ смислу люди, и да уживају свою грађанску слободу под-пуну. И ни једанъ одъ та три народа неће се другије звати нигди него Швайцерцомъ. И сами они око Францу-зке границе, који су чисти Французи, а знамо колику важ-ност француски народъ има у свету, и коликомъ славомъ сјај у историји, па ипакъ најпростіји радје се зове Швайцерцомъ него Фрацузомъ — а тако исто и Швай-церци одъ немачкогъ и таліјанскогъ народа. То је као Ен-глези у Америци, што се люте кадъ имъ ко каже да су Енглези. Па и наши у једномъ крају одъ никога незави-сими, најпре кажу да су Црногорци, па онда да су Срби. Једанъ народъ, ако осећа, ценити и уважава оно што га чини народомъ, онъ је онда велики, па макаръ га небыло выше до неколико хиљада — као што и поединији човекъ ако зна, почитује и брани на себи оно, што га човекомъ чини, надмашује гомиле другији людји, и ако око себе не-може наћи, то онъ у себи налази свой светъ и свое лю-де. — Оно хинезко царство кое има више одъ сто ми-лиона житеља, имали већији свој државнији и народнији по-носъ одъ Швайцерске.

МИРОЋИЈА.

(Речникъ за животъ.)

Брњица — ако нико незна шта је брњица, то учре-дници новина у овој години знаду шта је. То је ње учредници у Србији него у Европи. Брњица се зове оно што је изплетено одъ жице као котарица, кое обично ме-ћу по вароши псима на нюшку да неможе никога уести и да неможе по својој воли лаяти. Ту брњицу за псе-

изумели су рђави люди и лопови, да могу слободно и безъ стра зла чинити, и красти, јеръ су тиме осигурани да ни једно псето неможе је уести ни на нњи лаяти. Добрима и поштенымъ людма лако је доказати да су тиме и они осигурани, у случају ако бы кое псето побеснило, кое онда свакога съ реда уеда. Но опетъ будући да има на свету више злији люди, то бы опетъ выше нњи и одъ самы бенси паса било уједено, а сви остали пси чувају свою кућу приљежно и само на рђаве люде лају и лопове уе-дају. У Бечу држати псето то је луксусъ, зато је и уда-ренъ и на нњи порезъ. Лане у Јуніјо месецу, изашла је нова уредба одъ полиције да ни једно псето безъ брњици не смее по сокаку одати. Чимъ та уредба оглашена буде, подигну се сви пси на буну. И сутра днъ у бечкимъ новијама „Хумористъ“ стајало је слједује описанје пасје буне: — „Чимъ је пуко гласъ, да се свима псима брњици на нюшку метну, гдје је годъ кое псето било скочило је на обрану. Главна скупштина била је у изгореломъ Одеону, ту, кадъ су се сви зломислены нездадовљеници скупили, једанъ велики шаровъ попео се на касапски пань, и по-чо је говорио: „Браћо пси! ево последње време насту-па, люди, који су сами себи узели слободу, починио и у наша права дирати. Мы одъ сада несмемо лаяти, нама је забранјено по гдје комъ мимопролазећемъ аљину разце-пити, мало имъ је што су ударили на насъ, годишњи ћум-рукъ, него, чуйте! чуйте! да вамъ кажемъ, оће намъ и брњици да мету на нюшке!“ са сви страна повију: „не-ћемо, нећемо, недамо се.“ Другији се попенје да говори, изъ очију му севају варнице, зубима шкрипи, сва му дла-ка стоји накострешена као у јака — „чуйте ме, и я оћу да говоримъ.“ И сви се пси на ново уђуте и почну га слушати: „чуйте ме, и спремајте се да се колјмо, мы мо-жећемо противу людји војевати, јеръ мы смо сложни, и у нашој историји нигди нема да смо се између себе клали као люди. И я кажемъ последње време дошло, ево слу-шайте шта се одъ насъ захтева: прво, морамо плаћати што живимо. Друго, морамо узъ газду ићи привезани на узици. Треће, по баштама несмемо тамо амо трчати. Четврто морамо ошишани быти. Пето, морамо сваки гвоздену брњицу на нюшки носити; који између насъ на то непристаје за 24. сата мора се селити изъ Беча, мора о-ставити ову лепу престолну варошь — ко може на ово саизволити — та јоштъ мало па ће се поступати съ на-ма као и съ людма.“ И са свију страна дигне се урлека-ње одъ хиљаду гласова: „Недамо се, недамо се.“ За тымъ једанъ старый рундовъ, једва се попенје и почне говорити: „Умирите се мало — и я самъ пасъ као и вы, и я чувству-јемъ ту неправду нама ианешену, али ако желите живити у овомъ лепомъ граду, ако се желите шетати по Гласија-ма и по Грабену, ако желите лепе танције лизати, съ господомъ и съ госпожома у колима се возати, једномъ ре-чују, ако желите у друштву людји остати, а ви примите све и умирите се.“ „Доле съ нњиме, доле съ нњиме“ за-урла на ново хиљаду гласова, и Одеонъ и да ње разру-шено морао бы се одъ те вике разрушити. „То је издаи-ца, тай је у договору съ людима!“ — Наново се попенје другији, и свераздирућимъ гласомъ почне говорити: „Бра-ћо, нама и ње природа опредељила да ми съ людма жив-вимо, шуме су за насъ као и за осталу животинју опре-дјене, ми смо изневерили сву другу животинју, ми смо се са людма, общимъ непрјатељимъ сајозили, ми смо съ людма другујоћи ишли у ловъ противъ осталы зверова, за насъ су шуме и пустинје, зато айдемо међу зверове, гдји нема люди, тамо ћемо уживати нашу праву пасју слобо-”

Фондъ фонда

ду. Ёштъ вамъ имамъ нешто важно рећи, али пре него што вамъ кажемъ, разгледайте добро да нема кои човекъ међу вама, кои је дошао да инспирира, и кои бы ову тайну могао открити.“ У тай ма, почну сви лаяти и викати: „ево једног човека“ и за њимъ сви полете и тако та прва скупштина сврши се.“ — То самъ чито у Хумористу, и мыслю самъ да ће сви писи изъ Беча изаћи — кадъ сутра данъ рано, одемъ у Штирбекову кафану да доручкујемъ, или по србски да кажемъ да фруштукујемъ; видимъ на велико мое чудо све исе са брињицомъ на љушчи, као око астала трче и мрвице купе — међу тимъ они безъ брињице иду одъ астала до астала и узъ гредъ слушају, шта се люди разговарају.

РАЗМИШЉАЊЕ.

О употребленю гл. фонда школскогъ о побољшанию стана основны училишта и учителя.

Главни фондъ школскій заведенъ је съ намѣромъ, да се школе и учитељи одъ лихве истогъ издржавају. Но у устроенію новогъ фонда нема ни једне точке, коя бы опредѣливало: Кое школе, и кои школа учитељи да се одтуда издржавају. Садъ кадъ узмемо, да је овай фондъ постао изъ добровольны прилога, читавогъ народа, то је праведно, да цео народъ, одтуда и ползе има. И за иста найправедније бы было по нашемъ мнѣнию, да се сви учитељи народны основны школа овимъ фондомъ издржавају. Али кадъ знамо, да се глав. фондъ школскій одъ прилога врло слабо умножава, то ћемо тежко до тога доби моћи, да се наведено постигне. Ову цѣљу постићи тимъ је теке, што, у колико фондъ растао буде, у колико ће јоштъ веће потребе и издатци постаяти. Народъ ће се умножавати, школа се све више подизати, па и већији трошкови бывати. Изъ наведеногъ види се, да гл. фондъ школскій, по постојећемъ умножаваню његовомъ, ни за много година до тогъ стана доћи неможе, да се одтуда сви учитељи народны школа издржавати могу.

Садъ се питанје поража: Да како и којмъ бы начиномъ реченији фондъ ову цѣљу постићи могао? Помислити се и рећи може: кадъ бы свака данакъ плаћајућа глава за неколико година по једанъ талиръ приреза на тај фондъ давала, или кадъ бы сви обштински приходи за неколико година у једни утицали, онда бы се цѣљъ за цело постигла. И заиста, другимъ начиномъ гл. фондъ школскій скоро никадъ до тогъ стана доћи неможе, да се сви народни учитељи, па и други училишти заведеніја, издржавати могу. Но ми немислимо тако. Народу бы доста тежко было толикој прирезу давати, или обштинске приходе уступити, па ма то и за мало година било; а не види намъ се ни пробитачно, новце одъ народа узимати и капитале за његове потребе, градити. Народъ је живији и найпостојанији изворъ за све оно, што му треба. Онъ за своје потребе, а по наредби правительства свагда је давао, даје и дават ће онолико, колико је нуждно. Што је више народа, и што су његове потребе веће, то ће онъ све више и давати. Ово и садъ постои, и народъ радо, а тимъ јоштъ радије даје, кадъ види, да се оно, што даје на његове потребе и опредѣлену цѣљу троши. Онъ своје школе и учитељи и садъ издржава, и то кое прирезомъ, кое обштинскимъ приходима; и ово ће чинити докле га годъ буде.

Може намъ когодъ рећи: па то је све једно, или давао народъ за неколико година више, или сваке године по мало; а болје је једанпутъ за свагда дати, па чакъ и потомке свое одъ давана за школе и учитељ ослободити. Ми овогъ мнѣния нисмо, и о ствари другоячје судимо. Сваки човекъ истина да је дужанъ по природи старати се о саданьимъ и будућимъ потребама своимъ; но ни једанъ човекъ ће у стану, па буди съ којомъ потребомъ, за највекъ снабдѣти се, па и потомке одъ исте ослободити. Човекъ је опредѣљенъ да ради, па да има што му је потребно. Ово колико важи за поједине лоде, толико јоштъ више за читаве народе. Нама ће познато, да игди у свету има народа, кои бы и. п. давши за неколико година великији данакъ, толике капитале имао, да се државне потребе интересомъ подмирују и разходи застиру; а онъ да никаквогъ данка недаје. Ово ако и ће савршено немогуће, али држимо за непрактично, и опредѣлено човеческомъ противно; јеръ потребе човека радити нагоне, и одъ лености га чувају. — Овако стои и са другимъ обштенароднимъ потребама.

Са предизложеніемъ ми немислимо, нити кажемо, да ће ни требало гл. фондъ школскій заводити. Не Боже сачувай! Онъ је за добру цѣљь и срећу народа заведенъ; јеръ има таковы заведеніја, коя су читавомъ народу врло нуждна, и коя бы се иначе, и. п. приразомъ тешко издржавати могла. Овакова заведеніја издржавају се установљенимъ фондовима, или државномъ касомъ.

Кадъ смо казали, да се неможе, или да је врло тежко речену цѣљу постићи съ глав. фондомъ школскимъ, то је питанје: да како ће се моћи то уредити, да се учитељи болје награде и обезбеде? Ми држимо, да се ово најлакше учнити може прирезомъ. Овай даје народъ за издржавање учитеља и садъ, и то у целомъ отечеству најшемъ; но само гдје мануј, а гдје већиј. Има окружја и срезова, где свака данакъ плаћајућа глава даје два, три четири или шест грона годишње за издржавање учитеља. Колико је у комъ окружју или срезу школа заведено, и колика је плата учитељима опредѣлена, по томъ се и прирезъ даје: има окружја, где на једну школу, три до пет стотина порезки глава долази; а има и такови, у којима хиљаду и јоштъ више порезки глава једну школску обшину сачинjava. Неки дакле окружја народъ четири пута болје напредује, него други; и ово намъ се невиди, да цѣли државной одговора. — Гдје заведенимъ прирезомъ немогу учитељи ни средије да се награде и издржавају, ту неке общине своимъ учитељима одъ свеји прихода къ прирезной плати по 10. 20. или више талира годишње додају. Одъ приреза припадајућу плату добивају учитељи одъ началиничства, или одъ срезки старешина; а додатке изъ общински каса, одъ кметова. На овай начинъ многи учитељи једну часту плате одъ једне стране, а другу одъ друге добивају; кое је доста незгодно за њи. Но и ово ће сва незгода. У некимъ окружјима, и по већој части, добивају учитељи плату на месецъ, а у другимъ по на два или три месеца, па и на дуже времена; јеръ докъ се прирезъ непокупи, немају одкуда исту примити. И ово, зло и бѣдно стануће учитеља, јоштъ горимъ чини; јеръ кудје имъ је мала плата, тудъ је јоштъ и на време недобивају, па зло за њи.

Кадъ смо навели, како учитељи плату свою примају, и казали, да се прирезомъ може најлакше стапити учитељ побољшати и обезбедити, то се и ово питанје намеће: како ћемо то моћи учнити, да се учитељима боля и стал-

на плата одреди, и да ову изъ једни руку, уредно и на братомъ, и кадъ овай полети да га туче, онъ га сикиромъ месецъ примију? Исто тако питати можемо: коимъ се начиномъ учинити може, да народъ целогъ отечества нашегъ еднако у морално-христијанскомъ воспитавању и просвети напредує? Ми држимо, да се ово на овай начинъ найлакше учинити може: да се установе окружни училишни фондови, кои да се састое изъ приреза. Овай прирезъ да се изѣдначи у целомъ отечеству, н. п. да се на јданъ цванцикъ за годину сведе, и да га сви безъ разлике плаћамо, изузимаюћи: слуге, надничаре и калфе. Да се по $\frac{1}{2}$ цванцика узъ свакій полгодишњиј порезъ купи, и надлежномъ началичству предае, кое да учительима свакогъ месеца плату дае. Гди се одъ докажиће приреза извѣстна и нуждна суја у готовини неналази, ту, да бы се учительима плата на месецъ давати могла, да се прирезъ за по године јданпутъ за свагда напредъ покупи. У исто време да се пропише, гдје морају, школе постојти, и гдје могу быти. Учителъ поделити на разреде, у смотрену плате, имајући предъ очима величину общине, и скучоћу места у коима училишта постоје. Гди се одъ опредѣленогъ приреза не бы могла опредѣлена плата учителя (особито окружни вароша и паланки) подмиравати, ту да се извѣстна суја одъ общински прихода по по године узима, имајући у виду: колико се учительима кои община плате дае и колико оне годишњије приреза дају. —

На овай начинъ мислимо, да бы найлакше было стање учителя побољшати и у нужданъ поредакъ довести, па и народъ у то положење поставити, да еднако у морално-христијанскомъ воспитавању и просвети напредује. Ово је тымъ лакше у дѣло привести, што се овако одъ части и садъ практицира, само га треба у редъ довести и изѣднати. Ова пакъ једнакость и збогъ тога је нуждна, што се у онымъ окружјима и срезовима людима неправедно види, кадъ чую, да се у другимъ окружјима и срезовима н. пр. по три, или четири; а кодъ њих по шестъ трошка приреза школскогъ плаћа. Кои је народу путовао и о томъ разговоръ водио, на више је места и често могао чути, да люди кажу: Ми једногъ кнеза сви имамо и слушамо, и у једной земљи живимо, па зашто да ми дајемо за школе выше, кадъ еднако валиду свима, па еднако за њих и да плаћамо.“ Једнакость дакле једнакой и цѣли води и једно цело сачинява, а гдје је ово, ту је и правда.

Може се и то помислити, да бы болѣ было, да се овай прирезъ за учителъ изъ целе Србије у једну касу, н. п. у глав. фондъ школскій, стиче, па да се изъ ове учительни плаћају. Но ми другоячје о томъ мислимо. Овако стицаша новаца у једну гомилу само бы онда съ неке стране полезно быти могло, кадъ бы одъ ти новаца знатне суме претицала, и тако у исто време и фондъ бы се умножавао. Али, кадъ се само толико новаца одъ народа узима, колико је нужно, да се настоји учителъ издржавају, то бы се тымъ начиномъ само већи трошакъ причинавао, и бесполезанъ посао умножавао. Ово пакъ чинити было бы по све не економично и неумѣстно.

(Край слѣдув.)

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

— У окр. пожаревачкомъ у селу Прѣову, некиј Сре-
мја Максићъ секући дрва, свади се са своимъ старимъ

братьомъ, и кадъ овай полети да га туче, онъ га сикиромъ општимице тако удари по плећки, одъ кога ударца после три дана умре.

— Јованъ Митровъ изъ Азанѣ, који је одъ дужегъ времена слабогъ здравља, оде са сватовима у Краљево по своју давно изпрошену девојку. Тога истога дана дође са девојкомъ и сватовима натрагъ, у надежи да се сутра са невестомъ венча; но исте ноћи тако ослаби да је до зоре издануо. А девојка буде враћена својимъ родитељима.

— У Неделю 2. марта држаће се главна скupштина о театру, на коју Читалиште позивају се сви ГГ. чиновници, трговци, и свакиј пратилац народнога напредка.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— У Белгији кадъ је гвоздени пут 1835. год. отворенъ било је те године свега путника 400. хил. 1836. год., 800. хил. ланьске пакъ 1851. год. прешло је путника 4. милиона и 200. хил.

— Канингъ енглезки посланикъ за кога се говори да ће постати министеръ иностране дѣла у Енглезкој, отишао је већ изъ Цариграда.

— У Паризу изашла је једна уредба, којомъ се одпушта изъ службе и у пензију меће свакиј онал судейски чиновникъ кој пређе преко 70. година.

— Генералъ Мармонть последњи маршалъ францускогъ царства умро је у Венецији. То је онал што је за време Наполеона тукао се, и био побеђенъ одъ Црногорца.

Огласъ.

(3)

(3—3)

Кућу моју, која лежи до куће браће Молеровића, у сокаку съ Теразија на Саву водећемъ, ођу да продамъ. У њој, која је двокатна, има 5. соба, 1. оџаклија и две кујне са јоштвом некимъ зградама у авлју. Који је жели купити, некъ се менј яви, или у трговини Браће Барловића. Цења је врло умрена.

М. И. Барловићъ.

(4)

(3—3)

У Банату у варошици Саска три штаџије одъ на дунаву лежеће вароши Базијаша, налазећа се гвоздена фабрика, која је одъ скоро прорадила, и врло лепе бронзане еспане издаје, препоручује се почитаемимъ ГГ. трговцима који бы такове желили, съ уверенјемъ да ће купацъ еспане исте јевтинје добити, него изъ осталы места, а врло су малимъ трошковима изложене, почому се изъ Базијаша дунавомъ за данъ у Земунъ може доћи. Умолявасе сваки кој буде радъ кодъ подписаногъ обширнје извѣститисе.

У Београду 2. Фебр. 1852. калфа трг. кодъ госп. Браће Димитријевићу у Зданју.

Коста Марковићъ.

(5)

(1—3)

Моју кућу съниже Вароши - капије, према Типографији, која има одоздо дућане и изгледъ на обадва сокака, пројајемъ, који жели узети, нека ми се ради погодбе у истој кући приви.

Димитрије Ненадовићъ.